

גליון 747
שנה י"ד תשפ"ו

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

אמת היא תורתכם וכל מה שאמרת לי
יפה אמרת.

מטרונה (אשה עשירה רומאית) אחת פנתה פעם בשאלה אל רבי יוסי בן חלפתא: "בכמה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו?" השיב לה רבי יוסי: "בששה ימים". המשיכה המטרונה לשאול: "ומאותה שעה ועד עכשיו, מה הוא עושה?" ענה לה: "יושב הקדוש ברוך הוא ומוזוג זיווגים", בת פלוני תהא אשתו של פלוני, "וזהו מלאכתו?" השתוממה הגבירה הרומאית, "הן גם אני יכולה לעשות זאת, יש לי עבדים ושפחות רבים, ובזמן קצר יכולה אני לזווג ביניהם זיווגים". אמר לה רבי יוסי: "אולי בעיניך מלאכה זו, של זיווג זיווגים – קלה היא, אך בעיני הקדוש ברוך הוא קשה היא כקריעת ים סוף" אמר רבי יוסי, ופנה והלך לו, והאשה ניגשה למלאכה: נטלה אלף עבדים ואלף שפחות והעמידה אותם שורות שורות, ואמרה: פלוני ישא פלונית, פלונית תנשא לפלוני, וכך זיווגה את כל עבדיה ושפחותיה בשעה קלה. למחרת הגיעו אליה העבדים והשפחות פצועים וחבולים, "מה ארע לכם?" התפלאה המטרונה – השדכנית, ואז החלו להישמע קולות זעקה: "אינני רוצה בזו!", "אינני רוצה בזה!" כך צעקו אלף העבדים ואלף השפחות. מיהרה המטרונה להזעיק את רבי יוסי בן חלפתא ואמרה לו: "רבי, אמת היא תורתכם, וכל מה שאמרת לי, יפה אמרת."

(ע"פ מדרש רבה בראשית)

פרשת השבוע

והסיר ה' ממך כל חולי וגו'
(ד' – ט"ו)

הרה"ק רבי פישל מסטריקוב זיע"א היה נוהג לקחת בכל לילה קודם השינה מעט יי"ש, היה מברך עליו, טועם קצת ואומר: "לחיים ריבונו של עולם מקור וחי החיים, לילה טוב לך ריבונו של עולם". פעם אחת פירש כוונתו, שהוא מכוין בזה שתהיה לכל חולי ישראל המוטלים על ערש דווי רפואה שלמה במהרה, כי על הרוב לפי דרך הטבע, בלילה המחלה מתגברת יותר ויותר וצר להם לחולים, ומכיוון שכתוב "בכל צרתם לו צר" כביכול, לכן כשיהיה לילה טוב לחולי ישראל אז בודאי יהיה מזה תענוג ונחת רוח להשם יתברך.

ומלתם את ערלת לבבכם
(י-ט"ז)

מסופר על הרה"ק רבי שלום שכנא מפראוהביטש זיע"א (אביו של הרה"ק מרוזין זיע"א) שבא למלון דרכים ושהה בו לפוש. בעל האכסניה היה נגוע במידת הקמצנות. ביקש ממנו הרבי צלוחית יי"ש ומגדנות עבור החסידים שנתלוו אליו, הגיש לו האכסנאי כוסית יי"ש

קטנה שהספיקה בקושי עבור הרבי בעצמו. הוציא הרבי מילקוטו בקבוק יי"ש ושתה לחיים, איחל לאכסנאי כל טוב ומיד נסע לדרכו, טרם הספיק הרבי להתרחק, והאכסנאי האיץ בסוסיו והשיגו, וביקש להזמין את הרבי לסעודת ברית מילה שהוא עורך. תמחו החסידים, הן לא נמצאו בביתך לא יולדת ולא תינוק. הסביר להם האכסנאי, אני הוא הרך הנימול, הרבי הוא שמל את ערלת לבבי, אך יצא מן הבית ובלבי התלקחה תשוקה לפור כל הוני לצדקה. בס"ד מהיום והלאה יהיה ביתי פתוח לכל דיכפין.

ועצר את השמים (י"א – י"ז)

פעם בעת עצירת גשמים, הכריזו בבית מדרשו של הבעש"ט הקדוש זיע"א על הצורך להרבות בתפילה ובתחנונים על הגשם. בעת התפילה שמע הבעש"ט יהודי פשוט אחד, שכאשר הגיע לו"עצר את השמים ולא יהיה מטר" הרים את קולו ואמר את המילים בכוונה גדולה. שאלו הבעש"ט אחר התפילה מה כיוונת ב"ועצר את השמים"? השיב, כיוונתי שהש"ת יסחוט את השמים, כמו עוצר זיתים, ולא תישאר בהם אף טיפת מטר אחת. אמר לו הבעש"ט יפה כיוונת.

זמני השבת

עקב

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:16 ת"א 8:18 ר"ת: 850

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:01 ת"א: 7:16

חילכם, אולי תואילו ללמדנו גם אנו, אחת ולתמיד, כיצד מחוללים מופתים שכאלו!...

"מאיר, מוכן לגלות לכם את הרז" השיב הרבי - "אולם, בתחילה, עליכם להשיב למאיר על קושיה שיש לו": הגמ' במסכת ברכות (לד): אומרת: "אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא, שהיה מתפלל על החולים, ואמר: זה חי וזה מת!" וקשה: מילא "זה חי", היה לו לומר, משום מבשר טוב, אולם, "זה מת", מי ביקש ממנו לומר, והלא שנינו בפסחים (ג): דאין לו לאדם לבשר בשורה רעה, משום "ומוציא דיבה הוא כסיל", כל שכן, שלא היה לו להקדים ולבשר על הרעה בטרם קרתה? לא היה בידי הגאון ובנו מענה על הקושיה.

נענה רבינו ואמר: "מאיר יתרץ!", הגמ' אומרת (מועד קטן טז): "מי מושל ב"? צדיק! שאני גוזר גזירה ומבטלה! ולכאורה קשה, האיך יתכן לשנות את גזירת הבורא יתברך שמו? אולם, היתרוץ הוא, על פי הגמ' ברכות (סב): "ואדם אתן תחתיו" (ישעיה מג) - אל תקרי אדם אלא אדום, שנפש הרשע ניתנת לכפרה תחת נפש הצדיק. וא"כ, הוזה אומר, כי באמת הצדיק אינו מבטל את גזירת הבורא, אלא מעבירה מן האדם הכשר על ראש הרשע!

"ומעתה, יובנו היטב דבריו של רבי חנינא בן דוסא, שהיה אומר, "זה חי" - כלומר, החולה שעליו התפלל עתה, יחיה. "וזה מת" - רשע פלוני, ימות תחתיו ויהיה כפרתו!...

ובכן - סיים הרבי ואמר - "אף מאיר אומר כן: פלוני החולה, חי ויחיה! ואילו הכומר הרשע, צורר היהודים, המתגורר ברחוב פלוני, פה בלמברג, ימות תחתיו! ואם עדיין אינכם מאמינים, שילחו את שמשכם גם למעונו של הכומר, וראו, הצדקו דברי מאיר!"

לא חלפה שעה ארוכה, עד ששב השמש גם משם, ואישר, כי הכומר, אכן, מת, זה לא מכבר, במיתה חטופה!...

הגאון ובנו האזינו לדברים בהשתאות עצומה, ולמדו, מתוך כך, להכיר, בעומק חכמתו וצדקתו. ושמזו של הרבי נותר מני אז קדוש ונערץ, בעיני הגאון בעל הישועות יעקב ובעיני בנו,

מי מושל ב"? צדיק! שאני גוזר גזירה ומבטלה!

מסופר: יום אחד נפגש הר"ק רבי מאיר מפרעמישלן וזע"א (נכד של הר"ק רבי מאיר הגדול) עם הר"ק יעקב משולם אורנשטיין בעל הישועות יעקב וזע"א רכה של לבוב - למברג, ועם בנו, הגאון רבי מרדכי זאב. לעת ביקור שערך הרבי בעיר, ונכנס, תוך כדי כך, לבקר במעונו של המרא דאתרא.

בעודו יושב במחיצת מארחיו, הופיעה בחדר, אחת מן הנכבדות שבתשובות הקהילה, וביקשה רשות לשטוח את בקשתה לפני הרבי. משנתן לה הגאון, מרא דאתרא ובעל הבית, את הרשות, פתחה זו ושפכה את מר לבה לפני הרבי, על אודות בעלה, אחד מחשובי הקהל, אשר מזה שבועות מספר נפל לחולי כבד, ואף טובי הרופאים הצהירו מפורשות, כי נואשו כבר מחייו...

הרכין הרבי את ראשו על חזהו, נתהרהר קימעה, אחר השיב: "שובי לביתך לשלום, ומצאי את בעלך בריא כאחד האדם!..." הרב ובנו, אשר מודעים היו היטב למצבו האנוש של החולה, הופתעו מאד מתשובתו, והדבר היה ניכר על פניהם.

"למה לכם להרהר אחרי מאיר, בטרם נוכחתם לדעת אם צדקו דבריו אם לאו?" - החזיר להם הרבי על אתר. "והאיך לא נהרהר" - התנצל בן הרב - "כאשר דברים אלו נראים שסותרים בעליל את המציאות?"

השיב להם הרבי: "ועדיין סומכים אתם על השערה בלבד? הואילו נא לשגר את שמשכם אל בית החולה, יראה בעיניו, וישוב ויספר לכם, אם אמת היה בפי מאיר, אם לא!..."

נענו הרבנים להצעה, ושלחו את שמשם אל בית החולה. לא ארכה השעה, עד ששב הלה מלא התפעלות, והעיד, כי במו עיניו ראה זה עתה את החולה, כשהוא מסתובב בביתו על רגליו, בריא ושלם ללא שום דופי!

בעל הישועות יעקב ובנו, הביטו בפני רעהו נדהמים, כשהדיבור נעתק מפיהם. משחזרו אל עשתונותיהם, נענה רבה של למברג ואמר אל הרבי: "אם אכן כה רב ונשגב

משל ונמשל

והיה עקב תשמעון וגו' ושמר ה' אלהיך לך וגו'

אשר נשבע לאבותיך (ח' – י"ב)

יש להבין מדוע צריך השם יתברך לשמור להם חסדי אבות, והרי אם הם בעצמם ישמעו וישמרו את המצוות אינם זקוקים לזכות אבות ויכולים לקבל שכר בכוחות עצמם.

והענין יובן על פי, משל לאדם זקן אחד שהיה לו בן קטן והיה לו בעבורו אלף זהובים. קרא האב לאחד מאוהביו ואמר לו שיהיה אפוטרופוס לבנו, לגדלו ולהשגיח על רכושו, ולהיות מאוכלי שלחנו, וכן היה לאחר שהאב נפטר לבית עולמו, לקח אותו ידיד את בנו, ומינה אותו להיות פקיד בבית מסחרו, ופסק לו שכר קצוב לשנה. לאחר שעברו כמה שנים, שמע הנער כי יש לו אצל בעל הבית שלו אלף זהובים, בירושה שנשאר לו מאביו, ואמר בלבו, למה לי להתייגע ולסמוך על שולחן אחרים, ניגש הנער אצל בעליו ואמר לו, תן לי את כספי ואתפרנס משלי בלי יגיעה, אמר לו בעל הבית, אם רצונך לקחת תוכל לקחת, אבל אם תשמע לעצתי, שמור לך את המעות ולא תקח עתה מאומה, כי המעות יתבזבוזו לך ותשאר ריק מכל וכל, לכן עדיף יותר שתתייגע באיזה עסק, ותאכל ותשבע, וכספך יהיה שמור אצלי כפי שהיה שמור עד היום, ובבוא העת יהיה לך את הכסף להשתמש בו, לצרכי נישואין וקניית דירה וכדומה.

הנמשל: אבותינו הקדושים הפקידו אצל הקדוש ברוך הוא, את זכותם שיהיה שמור בעד בניהם אחריהם, ואם הוא יתברך יתן לנו את הירושה מיד, הלא נאכל אותה פרוטה פרוטה, עד אשר יתמו זכות אבות, לכן אמר והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה, ותתייגעו בעבודה, אז יהיה הריוח שלכם ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך.

(המגיד הק' מדובנא זיע"א)

מידת הביטחון של הרה"ק רבי מאיר הגדול מפרעמישלאן זיע"א

(יומא דהלילא כ"ב מנחם אב)

סיפר מרן הקדוש רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א, על זקנו הקדוש רבי מאיר הגדול. זקני רבי מאיר היה איזה זמן רוכל, ובשוק הכירו אותו הערלים וקראו לו מאירקו מפאוועדליווי, וכל מה שהיה להם למכור לא מכרו רק על ידו, בידעם בטח שלא ירמה אותם ח"ו. פעם אחת אמר זקני הקדוש אם אני עוסק ברוכלות זה אות כי אין לי ביטחון אמיתי בהש"ת הון ומפרנס, ולכן עזב עסק הרוכלות, הלך וישב בבית המדרש ועסק בתורה יומם ולילה, כך נהג זמן מרובה ובביתו לא היה פרוסת לחם בשבילו ובשביל משפחתו, והיה דחקות ל"ע אין לשער. עד שריחמו עליו מן השמים, ופעם אחת בא איזה גוי עם כוורת דבש למכור, והיו כמה סוחרים שרצו לקנותה, אבל הגוי לא חפץ למכור כי אם למאירקו מפאוועדליווי, וחפש אחריו כל היום בכל השוק ולא מצא אותו, ולעת ערב נסע לביתו בחזרה עם כוורת הדבש. אשתו שאלה אותו למה לא מכר הכוורת? והשיב לה כי אין ברצונו למכור כי אם למאירקו שבטוח לא ירמה אותו, וכל היום לא מצא אותו. אמרה לו אשתו אולי הוא חולה ולכן לא בא לשוק, מחר תסע ישר עד דירתו של מאירקו, שם תמצאנו ושם תמכור לו.

וכן עשה, ביום השני נסע לפרעמישלאן ובא לבית א"ז הרה"ק רבי מאיר, אבל לא מצא אותו כי זקני לא היה בביתו, והלכה זקנתי ע"ה תיכף לביהמ"ד לבשר לזקני, שמן השמים הומינו לו עסק עד לביתו ושיבוא מהרה לביתו, ויקנה ויהיה לחם לפי הטף. ויאמר לה זקני כאשר אך אגמור השיעור שלי אבוא, וחזרה זקנתי ע"ה לביתה והגוי המתין עד שבא זקני הקדוש מבית המדרש, כשהגיע ציוה להביא לחדרו את כוורת הדבש, ושאל אותו כמה הוא דורש? ענה הגוי: סומך אני על אמונתך שלא תרמה אותי, תן לי כמה הוא שווה בעיניך, אמר זקני בעיני זה שווה עשרים רייניש כי כן היה שווה על צד היותר טוב, אבל אין בידי פרוטה לפורטה. בין כך ובין כך באה שכנה אחת וראתה את זקנתי דואגת שאין לה לשלם בעד הדבש, ותשאל לה העשרים רייניש, ושלמו לגוי ונסע לביתו.

זקני הצדיק שב לתורתו ותפלתו לבית המדרש, וזקנתי התחילה לטפל בכוורת, ויהי בפתחה אותו ראתה שמתחת שכבה אחת של דבש יש שוליים של עץ, וחשכו עיניה כי לא יהיה מה למכור, ולא יהיה בידם להשיב העשרים רייניש שלוותה. ותרץ ותגד לזקני, ויאמר לה: אם כן נצטרך למכור הבית שלנו ולשלם החוב של עשרים רייניש. בערב בא לביתו והתבונן בכוורת ופתח את השוליים, וראה שתחתיו היו סך גדול מאד של מטבעות של זהב. אז אמר זקני זהו מעשה נסים ואין אני רוצה ליהנות מהם לפני שנדע מקור הכסף. אחרי כמה ימים בא הערל עוד הפעם למכור איזה דבר, ושאלה אותו זקנתי מאיזה מקום לקח את כוורת הדבש שמכר? וסיפר שהיה ביער וראה אילן עבה מאוד ובתוכו חור, וראה שדבורים פרחו סביב החור, מיד קטע את האילן והיה בידו כורת של דבש.

וסיים הרה"ק רבי מאיר ואמר: מטבעות הזהב הללו, צברו שרים גדולים בעד זקני הקדוש, וזה שכר מדת הביטחון.

צ'ין אדם לחברו

גמילות חסד בסתר

מסופר: מדי יום ביומו בשעות המוקדמות של שחרית, היה תנור בית המדרש הגדול בבאבוב מוסק ומחומם עבור המתפללים הרבים. אפילו אלו שהשכימו קום בבקרים החורפיים, התפלאו על האדם הטוב והמטיב שקם עוד לפניהם, מחמם ומטיב את התנור, ונעלם כלא היה. תלמידיו וחסידיה של הרה"ק רבי בן ציון הלבפשטאם זיע"א מבאבוב בעל "קדושת ציון" הי"ד רצו לעקוב ולהיוודע מי הוא איש מטיבם? אחד הצעירים החליט להתחבא תחת אחד הספסלים ולראות במו עיניו איך יפול דבר. למחרת נדהם הנער ונודעו לראות, כי האיש המנקה את התנור מציתו ומחמם את בית המדרש בסוד סודות, אינו אלא הרבי בכבודו ובעצמו. עודו שרוי בתימהון והנה הספסל ששכב מתחתיו מתהפך, הבין הרבי כי אכן נודע הדבר ומרוב צער, פרץ הרבי בבכי ואמר: מצוה אחת היתה לי שקיימתי בשלמות, הגם את זו תחפץ לקחת ממני?

ילד קטן גומל חסד גדול

בעיירת מולדתו של ה'חפץ חיים' היה שואב מים שהיו ילדים שנהגו להתעלל בו, בחורף המקפא, לאחר ששואב המים היו מסיים את מלאכתו והיה משאיר את דליו ליד הבאר, באו ילדים שובבים אלה ומילאו את הדליים במים, בלילה היו המים קופאים ובבוקר כשהיה בא שואב המים כדי לטול את דליו, היה עליו לעמול קשות במשך שעה

ארוכה כדי לשבור את הקרח ולרוקן את הדליים. ישראל מאיר הקטן נוכח שתובחתו ודבריו לילדים שיפסיקו מעשים אלו, אינה מועילה, ולכן הוא מצא עצה אחרת. בשעה מאוחרת, לאחר שהילדים עזבו את המקום ושבו לבתיהם, היה ניגש לבאר ושופך את המים מהדליים לפני שהם קפאו. בזכות מעשי חסד אלו, היה שואב המים מוצא בבוקר דליים ריקים, והוא לא העלה בדעתו שילד קטן בעל לב טהור, גומל לו חסד כה גדול.

שלא לבייש

מסופר על הרה"ק רבי זאב ואלף מזבאר' זיע"א, שישב עם חסידיה בסעודה שלישית של שבת ואמר דברי תורה, התיישב אורח בשולי השולחן, הוציא צנן מכיסו קילף אותו ואכל, התרעמו החסידים: עז פנים ומחוצף, כשהרגיש הרבי בדבר, הפסיק את שיחתו ושאל: למי יש כאן חתיכת צנן מאכל טוב לקינוח סעודה?

למען השלום מוכן אני ללכת בעפר

אפילו עשר פעמים

מסופר: פעם התכונן הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זיע"א ללכת לביקור נימוסין אצל רב מפורסם, מתוך תקווה שזה יועיל להרבות שלום, אך מקרוביו ניסו למנוע בעדו ולהניאו ממחשבתו, בטענה שהדרך קשה היא, והרבי יצטרך ללכת הרבה בעפר. השיב להם הצדיק: למען השלום מוכן אני ללכת בעפר אפילו עשר פעמים, ולא ויתר על הביקור, ובסופו אכן ראו שהביקור היה מוצלח ומועיל מאד.

תלולא דעדקא

שבת קודש י"ח מנ"א

הרה"ק רבי שלמה חנוך מראדומסק ב"ר יחזקאל (תש"ב)

יום ראשון י"ט מנ"א

הרה"ק מנחם נחום מבאיאן טשערנוביץ

ב"ר יצחק (תרצ"ו)

יום שני כ' מנ"א

הרה"ק רבי אליעזר ב"ר יהודה צבי מסטרעטין (תרכ"ה)

יום שלישי כ"א מנ"א

הרה"ק רבי אלכסנדר מוידויטשוב

ב"ר יצחק אייזיק (תקע"ח)

הרה"ק רבי צבי ב"ר יעקב יצחק ה"חווה" מלובלין (תקצ"א)

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא ב"ר ישכר דוב (תשי"ז)

יום רביעי כ"ב מנ"א

הרה"ק רבי מאיר הגדול מפרעמישלאן ב"ר יעקב (תקל"ג)

יום חמישי כ"ג מנ"א

הרה"ק רבי דב בעריש גוטליב ב"ר יעקב (יד הקטנה על הרמב"ם - תקפ"ח)

יום שישי כ"ד מנ"א

הרה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות ב"ר מנחם מאניש (מטה אפרים - תקפ"ח)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "בם אני אורח" רפרסם יוסף הדרש" על המצוות.

טלטול צרור מפתחות בשבת (א)

(א) צרור מפתחות שיש בו מפתח שהוא מוקצה, כגון מפתח של מכונית וכדומה, יוציא מערב שבת את המפתחות שאסורים בטלטול. (שמירת שבת כהלכתה, פרק כ', סעיף פ"ג), אמנם אם יש בוזה טירחה יתירה, או שחושש מאובדן, וכדומה, רשאי להקל ולהשתמש בשבת במפתחות שאינם מוקצה, בלא לסלק המפתחות שהם מוקצה, ובזהירות שלא יתפוס בידו המפתחות שהם מוקצה. (מאור השבת חלק ד' סימן י"ד בשם הגר"ש אלישיב זצ"ל, ועיין עוד באריכות בספר פסקי תשובות סימן ש"ח אות ו')
(ב) אם שכח להוציא בערב שבת המפתחות שהם מוקצה ממחזיק המפתחות, עדיף לטלטל כל צרור המפתחות, בלא להוציא את מפתח המוקצה, דחשיב טלטול מן הצד, מלהוציא את מפתח המוקצה בידים מהצרור מפתחות, שהוא טלטול גמור. (שמירת שבת כהלכתה פרק כ' הערה ע"ד)

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי מאיר הגדול מפרעמישלאן זיע"א

ב"ר יעקב זיע"א

נלב"ע כ"ב מנ"א תנצב"ה